

INFORMACE

Na marketing je méně peněz, přesto budou i nové akce

2

ROZHOVOR

Šéf Fish Marketu Rudolf Provázek o obchodě s rybami

3

PŘEDSTAVUJEME

K Vojenským lesům a statkům patří i rybníkářství

5

ŠKOLSTVÍ

SRŠ Vodňany rozšířila expozici sladkovodních ryb

7

POSLEDNÍ STRANA

Největší sbírka profesních uniforem se dostala do Guinnessovy knihy rekordů

8

Vláda odmítla hradit ztráty způsobené kormorány. Jde o miliony

Úsilí skupiny poslanců zemědělského výboru, Rybářského sdružení ČR i Českého rybářského svazu vrátit rybářům vyplacení náhrad škod, které jim na rybnících působí kormoráni, prozatím narazilo na postoj vlády.

Praha, České Budějovice

Ta na jednání 2. května odmítla návrh novely zákona, který by to umožňoval. Předložený text označila za nekonceptní, neřešící ani zamýšlené cíle. Podle názoru ministerstev životního prostředí a financí nelze připustit, aby byl povolen plošný odlov kormoránů a zároveň stále vyplácena kompenzace za způsobené škody. Ministři odmítli i argumentaci, že se nároky na státní rozpočet nezvyšují.

„Nechceme nechat zničit naše rybníkářství,“ prohlásil jeden z předkladatelů návrhu, místopředseda zemědělského výboru Jiří Papež (ODS). Podobný názor mají i další členové výboru Pavol Lukša (TOP 09), Ladislav Skopal (ČSSD) a Pavel Kováčik (KSČM). Ti všichni novelu prosazovali. Už z toho je patrné, že nejde o politický, ale o odborný problém.

V tomto duchu se o věci diskutovalo i na květnovém plenárním zasedání Rybářského sdružení ČR v Českých Budějovicích, kde o věci a průběhu jednání informovali ředitel sdružení Michal Kratochvíl a viceprezident sdružení Ladislav Vacek. „Ocitáme se vydání napospas libovůli úředníků, kteří nerespektují ani metodické doporučení ministerstva životního prostředí. O plošném a celoročním odlovu, kterým argumentují Ministerstva tak ne-

Zástupci rybářských firem poslouchají informace o zamítavém postoji vlády k náhradě škod způsobených kormorány

může být ani řeč, když je povolován pouze někde a někdy s tím, že každý úředník si to vykládá po svém a každý si stanovuje své v podstatě libovolné podmínky. Na úřednický despotismus

není vidět, ale produkční rybníkářství to neblaze pociťuje,“ uvedl viceprezident. Jako příklad uvedl rozhodnutí Městského úřadu v Přelouči, proti němuž Rybníkářství Chlumec nad Cidlinou podalo odvolání ke Krajskému úřadu. Mimo jiné je v něm určeno, že na daných rybnících lze maximálně odstřelit 50 jedinců za rok (!) a odlov může provádět maximálně pět osob na každém z rybníků. Předtím ale musí firma nahlásit jejich jména a kontakt orgánu ochrany přírody. Navíc odlov smí začít, je-li v daném

momentě v lokalitě 10 a více kormoránů. Rozhodnutí je na dva roky a pak se má vyhodnotit.

„To jsou těžko pochopitelná rozhodnutí. Takhle nám kormoráni sežerou půlku produkce. Mu-

síme doufat, že v odvolání uspějeme,“ poznamenal Ladislav Vacek, který je i ředitelem Rybníkářství Chlumec nad Cidlinou. Kormoráni nejsou od dubna zvláště chráněným druhem živočichů

tom prokazatelné škody byly několikrát vyšší, což souvisí i s dalším rozmnožením populace kormorána. V roce 2007 činily náhrady škod 26,5 milionů korun.

Letošní jaro ale bylo decimující. Například po jarních výloveh vodňanských rybníků rybáři městského hospodářství napačili ztráty kolem 1,2 milionu korun. Místo předpokládaných 20 tun dostali rybáři z vody necelých sedm. Na rybí hostiny se slétalo až 500 kormoránů. Letos jich bylo víc než kdy jindy.

„Z deseti rybníků nejvíce utrpěly čtyři. Loviště, Doktorovský, Zámecký a Kohoutovský. Největší ztráty jsou na plůdku,“ uvedl jednatel vodňanského městského hospodářství Ludovít Brehovský. Nejhůře na tom bylo Loviště. Místo sedmi tun nalovili rybáři dvě. Z celkové ztráty 1,2 milionu korun chybělo v Lovišti za půl milionu korun rybích plůdků. A to není ztráta konečná.

**Neskládáme ruce do klína.
Věc je tak závažná a pro celé české rybníkářství devastující, že se o její vyřešení musíme stále pokoušet dál.**

Michal Kratochvíl,
ředitel Rybářského sdružení ČR

„Z desetí rybníků nejvíce utrpěly čtyři. Loviště, Doktorovský, Zámecký a Kohoutovský. Největší ztráty jsou na plůdku,“ uvedl jednatel vodňanského městského hospodářství Ludovít Brehovský. Nejhůře na tom bylo Loviště. Místo sedmi tun nalovili rybáři dvě. Z celkové ztráty 1,2 milionu korun chybělo v Lovišti za půl milionu korun rybích plůdků. A to není ztráta konečná.

(Pokračování na straně 4)

2 | INFORMACE

Na marketing je méně peněz, přesto budou i nové akce

České Budějovice

Dubnové zasedání marketingové komise Rybářského sdružení prodáválo i akce, které sdružení finančně podporuje. Místo výstavy Ryba a víno v Prachaticích by tak mělo finanční podporu získat školení kuchařů garantované Eduardem Levým. To by se tak mělo rozšířit do více krajů, aby se tuzemské sladkovodní ryby dostávaly do jídelniček i dalších restaurací a jídelen.

„Rozpočet na marketing se snížil, ale přesto bude naše značka Český kapr vidět. Všechno není jen o penězích. Na vybrané akce lze dodat surovinu na zpracování, chceme se víc zaměřit na základní školy, středoškolákům zase přiblížit zpracování ryb,“ říká Martin Urbánek, asistent ředitele sdružení. Komise doporučuje na seznam podporovaných akcí zařadit

Členové marketingové komise Rybářského sdružení se sešli v dubnu

v příštím roce zářijové Mikulovské vinobraní, které navštěvuje až 50 tisíc lidí. Gesci nad podporou propagace českých ryb a produktů z nich by zde převzalo Rybářství Pohořelice.

Hodně se ale očekává od nové ná-

rodní kampaně Ryba sladkých vod, na níž Ministerstvo zemědělství ČR dává 60 milionů korun. „Trochu nás v komisi ale znepokojuje současná situace. Teprve se vybírá firma, která novou kampaň realizuje, jde-li na odvolání

neúspěšných zájemců, všechno se oddálí a start nové kampaně bude v nedohlednu. To pro české producenty není dobré,“ uvedl Martin Urbánek.

Věří ale, že nová kampaň by měla být lepší než ta předchozí nazvaná Ryba domácí. „Musím říct, že v naší komisi k ní bylo dost výhrad, protože zástupci Rybářského sdružení neměli možnost výrazněji ovlivnit její koncepci. Ta pak byla taková, jaká byla,“ poznamenává Martin Urbánek. Ten proto na květnovém plenárním zasedání vyzval členy sdružení k připomínkám a námětům. Rybářské sdružení by třeba uvítalo, kdyby se zmapoval přehled míst, kde lze koupit živé i zpracované ryby včetně výrobků a poté se aktivita zaměřila na slabá, málo pokrytá místa. Větší podpora by se měla věnovat také marketingové podpoře nabídky zpracovaných ryb v pojiždných prodejnách.

Štičí líheň - Esox otevřela u Sedlčan novou prodejnu ryb

Objekt v Nedrahovicích nedaleko Sedlčan těsně před dokončením

Novou prodejnu ryb otevřela v Nedrahovicích nedaleko Sedlčan společnost Štičí líheň - ESOX Tábor. Investice za zhruba pět milionů korun byla ze šedesáti procent kryta evropskou dotací OP Rybářství. „Celá stavba je pojata komplexně a s určitým výhledem do budoucnosti. V objektu je prodejna, samostatné uchování živých ryb, prostor pro jejich opracování a skladovací kapacity,“ uvádí náměstek ředitele Ing. Jaromír Dvořák. K vybavení patří sociální a hygienické zázemí. Vybudované kapacity tedy už počítají s vyšší spotřebou sladkovodních ryb v zemi a firma je na takovou situaci připravena. „Volba lokality byla jednoduchá. Využili jsme zázemí, které máme ve výrobním středisku Nedrahovice asi šest kilometrů od Sedlčan. Tím jsme vyhověli podmínkám dotace a navázali na tradiční prodej ryb na sádkách,“ vysvětluje Jaromír Dvořák. Ten očekává, že nová prodejna pomůže zvýšit prodej ryb. „Máme jich už několik a víme, že tento model je funkční. Po určité době přináší výborné výsledky. Lidé dnes chtějí nejen kvalitní potraviny, ale i odpovídající kulturu prodeje. A to vše nová prodejna nabízí.“

Sladkovodní rybářství posiluje

Výroční 45. zasedání Federace evropských producentů v akvakultuře (FEAP), které se konalo od 24. do 26. května v irském Dublinu, přijalo dokument Streaming Sustainability. Ten má posílit pozici sladkovodních rybářů v novém rybářském strukturálním fondu.

Jde o zásadní materiál o dlouhodobé udržitelnosti a silnější podpoře chovů ryb v akvakultuře. Materiál podporuje vědu i chovatelství a posiluje vyjednávací pozici akvakultury vůči mořskému rybolovu. Celkem za ním stojí 24 významných evropských sdružení.

Zástupce rybářských organizací z 19 států, mezi nimiž bylo i Rybářské sdružení ČR reprezentované jeho prezidentem Ing. Janem Hůdou, Ph.D. a doc. Ing. Františkem Váchou, CSC., pozdravil irský ministr zemědělství Simon Coveney v roli zástupce předsedající země EU. Ten chovu sladkovodních ryb vyjádřil silnou podporu i při vyjednávání o podobě nového rybářského fondu.

Pracovní jednání probíhala v šesti tematických sekcích podle směrů produkce - životní prostředí, zdraví ryb, sladkovodní rybářství, středomořní akvakultura, losos a tržní pstruh.

Jan Hůda při jednání v Dublinu

„Pro nás je důležité, že tradičně silní producenti ryb nyní důrazněji hovoří o důležitosti a významu rybníčního chovu,“ uvedl František Vácha.

Bylo dohodnuto, že v rámci FEAP proběhne nové pracovní jednání zástupců zemí, kde je chov ryb v rybnících důležitým produkčním faktorem. Stane se tak v Maďarsku začátkem září. Přítomen má být i Arnauld Chaperon, prezident FEAP. „Jednání v Maďarsku by měla dále posílit naše vyjednávací pozice v rámci FEAP,“ říká docent Vácha.

Ing. Rudolf Provázek, předseda představenstva největší obchodní společnosti Fish Market říká: Věřím, že se bude prodávat víc zpracovaných ryb

Ing. Rudolf Provázek v roce 2001 akciovou společností Fish Market ze skupiny Rybářství Třeboň spoluvytvářel a dodnes je jejím šéfem. Dvaadvacet lidí se v ní stará o zpracování ryb a obchod s rybami živými a mraženými.

Jaké bylo budovat novou firmu od základů?

Začalo to v době, kdy jsem pracoval jako výrobně-obchodní náměstek Rybářství Třeboň, a kdy jeho akcionáři vlastnili i rybářské společnosti v Mariánských Lázních, Hluboké nad Vltavou a Táboře. V každé bylo obchodní oddělení, vzájemně jsme spolupracovali, ale stále víc se ukazovalo, že je třeba vytvořit jednu společnou obchodní organizaci. A tak v roce 2001 vznikla akciová společnost Fish Market.

Jeden čas se ale vaše zpracovny vyčlenily do firmy Fish Food. To už neplatí?

Koncem 90. let přicházelo období nutné modernizace našich zpracoven v Třeboni, Českých Budějovicích a Jesenicích. Začala platit zcela nová legislativa, zpracování se rozbíhalo a mělo všeobecnou podporu. Proto vznikl Fish Food, který se specializoval jen na výrobky z ryb. Po čtyřech letech se ale činnost obou firem stále víc prolínala a většina odběratelů u nás kupovala jak živé ryby, tak i výrobky. Proto obě firmy v roce 2006 fúzovaly a Fish Market zajišťuje prodej kompletně.

Původně se uvažovalo, že by Fish Market zastřešil obchod celého českého rybářství. Proč k tomu nedošlo?

Taková snaha tady skutečně byla. Narazila však na rozdílnou vlastnickou strukturu rybářských společností. Někde byly akciovky, jinde s.r.o. či šlo o vlastnictví fyzických osob. A nedošlo ke shodě, jak by měla taková organizace fungovat. Dnes si každá rybářská společnost zajišťuje obchod s rybami sama.

Jaké s nimi máte dnes vztahy?

Velmi dobré. Od řady českých firem ryby nakupujeme a dál prodáváme. V porovnání s dobou před deseti lety je dnes vztah otevřenější, korektnější a společným zá-

jmem je ryby co nejlépe prodat.

Jak velký je Fish Market?

V České republice se ročně produkuje okolo 20 tisíc tun sladkovodních druhů ryb, z toho Fish Market zajišťuje prodej zhruba do 5 tisíc tun. Tedy 25 procent. Naprostá většina ryb 60 až 70 procent od nás míří na export. Zbytek se prodává doma. Část je určena ke zpracování v Třeboni, Českých Budějovicích a v Jesenicích u Mariánských Lázní.

Proč stále dominuje prodej živých ryb?

V euforické době po privatizaci jsme byli všichni přesvědčeni, že se prodej živé ryby překlopí do výrobků. Supermarkety rostly jako houby po dešti, výrazně se zlepšila i kultura prodeje. V Česku se modernizovaly staré zpracovny a vznikaly nové provozy. Postupem času se však zdejší trh ukázal jako velmi konzervativní, kdy stále převažuje prodej živých ryb s kulminací okolo Vánoc.

Chyba ale není jen v konzervativní společnosti. Chybí především účinný marketing, který by přesvědčil zákazníky kupovat ryby celý rok. V tom vidím největší rezervy a zároveň šanci, jak změnit chování spotřebitelů.

Jak se pak obchoduje?

Jediným východiskem je export živých ryb. Z české produkce se vyváží minimálně 50 procent, u Fish Marketu to je už zmíněných 60 až 70 procent. Velkou nevýhodou je rozložení celoročního prodeje. Od ledna do října se prodá 50 procent ročních objemů a za zbylé dva měsíce listopad a prosinec dalších 50 procent. Zobchodovat tento objem, který se soustředí hlavně do prosince, je i s třinácti vlastními kamiony značně rizikové a náročné na organizaci. Tradiční konzumace kapra na Vánoce ale nepřevažuje jen u nás. Podobně to je na Slovensku, Polsku nebo Německu.

Změní se to někdy?

Změně pevně věřím. Do budoucna je nezbytná. Musíme ji ale jít maximálně naproti. Účinnější marketing musí dosáhnout plynulejšího rozložení prodeje během roku. Tím se sníží i riziko koncentrace prodeje do času Vánoce. Další změna už probíhá skrytě. Postupně odchází generace, která si umí s živou rybou poradit. Ta nastupující neumí už rybu ani zabít, natož pak odšupinovat, kuchař, porcovat. To je nevratný proces. Potvrzují to i stánkoví prodejci. Po nich minimálně 60 procent zákazníků na Vánoce chce různý stupeň opracování. Přinejmenším zabití a vykuchání. K postupnému přechodu prodeje z živé ryby do výrobků už dochází.

Jakou roli hraje u spotřebitele cena?

V České republice není cena během roku to nejdůležitější - ryby kupují lidé, kteří znají kvalitu rybářského masa nebo mají ryby v oblíbené. Nejsledovanějším obdobím jsou vždy Vánoce, kdy i nevhodná mediální kampaň o cenách ryb může negativně ovlivnit spotřebitele. Ti se pak rozhodují, zda koupí kapra, mořskou rybu, pangasia či drůbeží maso. Další nevýhodou o ceny kapra je i nízká výtěžnost masa,

kteří opticky zvedá cenu v porovnání s jinými druhy.

Teď ministerstvo zemědělství po kampani Ryba domácí chystá pokračování v podobě Ryby sladkých vod. V čem by měla pomoci?

Potřebujeme zákazníka přesvědčit, že maso sladkovodních druhů ryb je čerstvé, kvalitní a pro zdravou výživu nezbytné. Zvláště čerstvost výrobků je stále těžko překonatelný mýtus a převažuje zažitá nedůvěra kupujících. Současná spotřeba sladkovodních druhů ryb v Česku na úrovni 1,43 kg stále zaostává za průměrem řady evropských zemí. Vyšší spotřeba kapra by ale navíc lépe rozložila prodej během roku a snížila závislost České republiky na exportu živých ryb.

Jaké jsou nálady na trhu?

Celá střední Evropa prochází určitou krizí a to se projevuje u všech druhů potravin, včetně ryb. Zákazník je opatrnější, nakupuje méně a inklinuje spíše k levnějším potravinám. Negativní dopady se projevují i v celé gastronomii a to nejen u nás, v Polsku nebo Maďarsku, ale i v ekonomicky silnějším Německu.

Prodáváte méně?

I přes všechna negativa v obchodu se sladkovodními rybami se nám v posledních pěti letech podařilo objem ryb vždy prodat doma i v zahraničí. Evropský trh je nutně ale stále monitorovat, sledovat výrobu v jednotlivých zemích, hledat nová odbytiště, zákazníky a včas reagovat na případné změny. To vše ale k obchodu patří.

Doprovází to tlak na cenu?

I to je součástí obchodu marketů nebo velkoobchodníků ze zahraničí. Nevýhodou je ale značná závislost na exportu, kde cenu ryb neustále deformuje kurz koruny a eura. Cenu ryb ale ovlivňuje i rozdílná forma dotací v EU. Příkladem může být loňský rok v Polsku, kdy jednorázový příjem dotací do rybářských firem způsobil koncem roku chaos na trhu a regionální pokles cen kapra až o 20 procent.

4 | ZAJÍMALO NÁS

Vláda odmítla hradit ztráty způsobené kormorány. Jde o miliony

(Dokončení ze strany 1)

Místo prodeje 200 metrů odlovených násad kapra o váze 250 až 300 gramů si je musí rybáři nechat, aby je nasadili místo padesátigramového plůdku, aby jim rybníky nezůstaly prázdné... Podobné neblahé zkušenosti mají i jinde.

Ministerstvo životního prostředí sice nyní pro nejvíce postižené regiony, jižní Čechy a jižní Moravu, připravuje opatření obecné povahy, které umožní plošný odlov tažných kormoránů, ale zatímco vláda předpokládá, že tím dojde k významnému snížení pravděpodobnosti vzniku závažných škod, rybáři tomu nevěří.

„Odstřelily nic neřeší. To jsme dělali už dříve a víc je střelit už asi

nezvládneme,“ říká Josef Malecha, ředitel Rybářství Třeboň. To od státu získávalo čtyři miliony korun náhrad, zatímco škody způsobené kormorány byly zhruba třikrát vyšší. Právě na Třeboňsku žije jejich největší česká kolonie.

V Česku se v posledních letech ročně odstřelily až čtyři tisíce kormoránů a na jejich počtu se to nijak neprojevuje. Zvláště když střelit je není nic jednoduchého. Předkladatelé poslaneckého návrhu zákona chtěli umožnit uplatňovat nárok na náhradu škody způsobené kormoránem bez ohledu na to, že byl vyřazen ze seznamu zvláště chráněných živočichů. Přitom dále podle zákona č. 115/2000 Sb. používá ochrany vybraného živočicha. Poslan-

ci navrhli, aby se ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 115/2000 Sb. upravilo tak, aby uplatnění nároku na náhradu škody přestalo být podmíněno uvedením kormorána velkého mezi zvláště chráněnými živočichy. Návrh měl zároveň umožnit vyplatit náhradu škody osobám, kterým byla škoda skutečně živočichy způsobena.

„Hlavním viníkem je podle nás stát, který se svou dlouhodobou a neodůvodněnou ochranou kormorána na jeho přemnožení spolupodílel. Stát by proto měl tuto situaci řešit,“ míní ředitel Rybářského sdružení ČR Michal Kratochvíl. Přitom odmítá, že by nové podmínky pro odstřel byly jednodušší a že by se dokonce jednalo o plošný odlov, jak deklaruje Ministerstvo životního prostře-

dí ČR. Realitou je opak. Zatímco do dubna se žádosti o povolení odstřelu podávaly souhrnně na krajské úřady, od dubna se podávají na obce s rozšířenou působností. Znamená to navštívit víc úřadů, vyplnit víc papírů a čelit subjektivnímu rozhodnutí více úředníků, kteří mohou mít na věc různý názor.

Poslanci také navrhli, aby na náhrady měli nárok nejen produkční rybáři, ale i rekreační a sportovní rybáři v rybářských revírech. Ani zde vláda nevyhověla, i když návrh předpokládal jen 6 až 8 milionů Kč. „Ale neskládáme ruce do klína. Věc je tak závažná a pro celé české rybářství devastující, že se o její vyřešení musíme stále pokoušet dál,“ uvedl Michal Kratochvíl.

Anketa

Od dubna už nejsou kormoráni chráněni jako zvláště ohrožený druh. Některých představitelů rybářských firem jsme se proto zeptali:

**Jak se vám daří snižovat jejich přemnoženou populaci?
Jaké škody vám na rybách napáchali?**

Lubomír Zvonař, jednatel Rybářství Nové Hrady, s.r.o.

Vzhledem k tomu, že veškeré výjimky byly zrušené v předjaří, nálety kormoránů byly prakticky nepostižitelné. A zrovna letos byla jejich hejna početnější, než kdy dříve. Proto i škody, které u nás napáchali, byly daleko větší. Proto věříme, že i vláda časem své zamítavé stanovisko k novele zákona přehodnotí. Populace kormoránů je dnes tak velká, že nebude-li se řešit globálně na evropské úrovni i včetně likvidace vajec na hnízdištích, celkové počty výrazně neklesnou.

Letošní škody zatím spočítané nemáme, ale firemní ekonomika je pocítí. Nejde jen o přímé škody na rybách, ale i následné škody. Pokud stát kormorána chrání a ten se pak přemnožil, měl by škody hradit a ne to přehazovat na prvovýrobce.

**Radek Jandera, vedoucí rybníčního hospodářství
Lesní a rybníční správa Zbiroh, J. Colloredo - Mansfeld**

Legislativa se změnila, ale problémy s kormorány ne. Ty přetrvávají, stejně jako škody. Navíc to situaci ještě zkomplikovalo. Zatímco dříve se žádosti o odstřel posílaly pouze na Krajský úřad Plzeňského kraje, nyní i na místně příslušný obecní úřad, což je pro nás v Rokycanech. Letos nám na „krají“ dali povolení k plašení a odstřelu od 1. srpna do 31. března, ale přitom jsme měli koncem března ještě rybníky pod ledem. Kormoráni neberou ohled na datum, a největší škody napáchali až v dubnu. Budeme tedy chtít změnu povolenek.

Ztráty bohužel neseme na vlastních bedrech stejně jako v minulosti. Sice jsme tehdy nějakou korunu dostali, ale vždy šlo o náhrady v rozsá-

hu čtvrtiny až pětiny skutečných škod. Nezapočítávala se výroba, která by z kormoránem zabitých ryb mohla být, ani dvojitý nebo trojitý nasazování rybníka, pokud jsme tam ryby po odlétnutí kormoránů chtěli mít. Náhrady nikdy nepokryly skutečné škody.

**Ing. Ludovít Brehovský, jednatel Městské hospodářství,
Vodňany, spol. s r.o.**

Do března jsme měli s myslivci dohodu o plašení a zaplašovacím odstřelu, ale jak se ukázalo, kormoráni se už vymkli kontrole. Zkoušeli jsme ruční plašení, ale to nemá cenu. Hejno se zvedne a za chvíli je na rybníce zpátky. Padne-li rána, sednou někde opodál. Velké rybníky nelze ohlídat, aniž by tam byla rota střelců...

Zaměřili jsme se na plůdkové výtažníky, ale když tam naletí obrovské hejno až 500 kormoránů, tak jste stejně bezmocní. Náš kormoráni letos připravili o více než milion korun a tahle škoda teď jde na náš vrub. Jinak řečeno: v tržbách máme propad 1,2 milionů korun. Násadu, které jsme chtěli prodat zhruba 200 metrů o průměrné váze 250 gramů, musíme nasadit, abychom neměli prázdné rybníky. A celý produkční cyklus se nám prodlouží o rok. Jedna zpráva horší než druhá. Před tímhle by vláda a stát neměly zavírat oči. My jsme tuhle situaci nezpůsobili, za to na ni tvrdě doplácíme. A to doslova.

**Ing. Jaromír Dvořák, náměstek ředitele,
Štičák líheň - ESOX spol. s r. o. Tábor**

Hospodaříme na 612 hektarech rybníčních ploch ve dvou krajích a v šesti bývalých okresech. Hospodaření zajišťují dvě výrobní střediska Tábor a Sedlčany. Zatímco na Tábořsku není situace až tak tragická, na Sedlčansku je horší. Zvláště na rybnících v blízkém dosahu větších vodních toků a přehradních nádrží. Tady nám kormoráni pravidelně způsobují velké škody. Vzhledem ke struktuře našeho rybníčního fondu, který je hodně roztržštěný, ale není možné rybníky před nálety kormoránů adekvátně ochránit.

K Vojenským lesům a statkům patří i rybníkářství

Na 518 hektarů vodních ploch, z nichž se 446 hektarů obhospoďuje, a ročně přes 100 tun vylovených ryb. To je „rybářská“ vizitka státního podniku Vojenské lesy a statky ČR, v němž se o rybníky, patřící Ministerstvu obrany ČR, stará pouze devět lidí - tři technici a šest dělníků.

Praha, Lipník nad Bečvou

Číslo to je o to zajímavější, že díky roztržitému vojenských újezdů po celém území státu, jsou stejně roztržité i v nich ležící rybářská střediska. Najdeme je v lesnických divizích vzdálených od sebe stovky kilometrů - v Karlových Varech, Hořovicích, Mímoní, Plumlově, Horní Planě nebo v Lipníku nad Bečvou.

„To nám samozřejmě neumožňuje rybářskou produkci koncentrovat. Proto sázíme na specializaci. Nároky jsou na nás totiž stejné jako na další hospodářské činnosti Vojenských lesů a statků,“ říká Lukáš Kovár, technik z Lipníka nad Bečvou, pod něhož armádní rybářství rovněž spadá.

Extenzivní a polointenzivní chov ryb se zaměřuje především na kapra, i když výjimkou nejsou podle místních podmínek ani jiné druhy ryb. Například u divize Karlovy Vary se ve větší míře odchovává lín a v divizi Horní Planá pstruh duhový. Doplnkovými druhy jsou pak býložravé nebo dravé ryby.

Vyprodukované násadové a tržní ryby kupují hlavně velcí odběratelé jako Český rybářský svaz, Rybářství Třeboň, Rybářství Nové Hrady nebo Rybářství Přerov. Menší část pak míří při výlovcích a v čase Vánoc přímo k drobným zákazníkům zpravidla přímo na hrázích. Celoroční prodej ryb je zatím totiž u Vojenských lesů a statků možný pouze na sádkách v Mírošově (divize Hořovice) a ve Chvalšínách (divize Horní Planá).

Sádky Mírošov vznikly v roce 2004 a kromě sádkování a prodeje ryb se mimo čas výlovů využívají k odchovu násad candáta a síha severního (marény). Sádky v jihočeských Chvalšínách prošly v letech 2010 - 2011 náklad-

Rybníky u divize Lipník nad Bečvou

Rekonstruované sádky ve Chvalšínách (divize Horní Planá)

Martin Vosika v odchovně plůdků pstruha duhového

nou modernizací a jejich součástí se stala také malá zpracovna, vybavená chladírnou a linkou na vakuové balení ryb. V areálu sádek se rovněž odchovává pstruh duhový z vlastního generačního hejna. Současná roční produkce pstruha duhového u divize Horní Planá dosahuje zhruba 3000 kg.

Mimořádně pod hornoplánskou divizi spadá na Lipensku i Olšina (106 ha), nejvýše položený chov-

ný rybník v Čechách. Leží v nadmořské výšce 810 m.n.m.

Části vodních ploch, které nelze hospodářsky využít, pak podnik zájemcům nabízí ke sportovnímu rybolovu. V Mímoní se na hospodářském rybníce Novodvorský I. rozvíjí i lov trofejních kaprů, štik a línů na udici ve stylu Chyt a pušť. Na hospodářském rybníce Malá Olšina (divize Horní Planá) je zase umožněn rybolov pstruha

duhového, který je zde vysazován také v trofejních velikostech.

„Výkon rybářského práva provádíme celkem v 15 rybářských revírech. Na devíti z nich lze koupit povolenku k rybolovu a v šesti je vyhlášena chráněná rybí oblast, určená k zachování genofondu a chovu příslušných reofilních druhů ryb a chráněných živočichů z Červeného seznamu. Jde například o perlorodka říční, mihuli potoční nebo raka říčního,“ uvedl Lukáš Kovár.

Ten v této souvislosti upozorňuje na problémy s některými ochránci přírody, kteří nechápou, že v prázdných rybnících budou vydra, čolek, žába, orel nebo rak sotva žít. „Tihle živočichové se zde vyskytují hlavně díky tomu, že náš způsob hospodaření je plně v souladu s přírodou. Ale některým lidem se to těžko vysvětluje. Zvláště, když ve vojenských újezdech vidí velmi zachovalou přírodu s čistou vodou. Přitom my jsme první, kteří chtějí tyto hodnoty uchovat. Vždyť i díky tomu produkujeme jedny z nejlepších ryb na našem trhu,“ uzavřel Lukáš Kovár.

Za trofejními kapry se jezdí na Novodvorský rybník (divize Mimoň)

Adaptace intenzivně chovaných juvenilních ryb candáta obecného na rybníční podmínky chovu

V rámci sladkovodní akvakultury je chov candáta považován za velmi perspektivní a finančně lukrativní činnost. Ve všech věkových kategoriích je na rybníčském trhu snadno uplatňován s velmi zajímavým finančním ziskem. Candát obecný (*Sander lucioperca*) je díky mimořádné kvalitě masa ceněným a hospodářsky velmi významným druhem využívaným jak produkčním rybníkářstvím, tak sportovními rybáři.

**Doc. Ing. Tomáš Polícar, Ph.D.,
Michal Chotěborský,
Ing. Jiří Křišťan,**

Fakulta rybářství a ochrany vod JU

České Budějovice, Vodňany

Intenzivní chov candáta využívá recirkulační systém (RAS). Cílem je urychlit produkční cyklus tržní ryby, popřípadě získat odolnější a velikostně větší násadový materiál, který bude vykazovat lepší přežití oproti násadám produkovaným klasickým způsobem.

Cílem této práce bylo zjistit adaptabilitu uměle odchovaných juvenilních candátů o délce těla TL = 10-18 cm a hmotnosti W = 20-50 g na nové podmínky prostředí přírodního charakteru a přirozenou potravu. Zkoumaní candáti byli nasazeni do experimentálních rybníků a po uplynutí 220 ± 0,94 dnech vyloveni. V rámci adaptability bylo stanoveno přežití a růst vysazených a odchovávaných ryb v rybnících. Následně, po několika měsíčním odchovu v rybnících, byla vyhodnocena zpětná adaptabilita na kontrolované podmínky intenzivního chovu a příjem umělého krmi-

va. Při této adaptaci bylo vyhodnoceno přežití a následný růst chovaných ryb.

Při stanovení adaptability uměle odchovaných candátů na prostředí přírodního charakteru bylo zjištěno přežití na úrovni 59,69 ± 6,57 procenta a zaznamenán byl i mírný růst ryb. Celková délka těla vzrostla v průměru o 30,19 ± 3,21 mm a hmotnost odchovaných ryb stoupla průměrně o 17,33 ± 2,7 g. Specifická rychlost růstu dosahovala hodnoty 0,046 ± 0,015 % · d⁻¹.

Potravní adaptace candátů slovených z rybníků a znovu nasazených na RAS začínala aplikací samotných rozmrzlých larev pakomárů (patentek). Tomuto krmení však nevěnovali candáti mnoho pozornosti a potravu začali ve větší míře přijímat až po smíchání patentek s granulovaným krmením a vytvoření těstíčka, ze kterého byly vytvářeny malé kuličky a jednotlivě vhačovány do odchovných nádrží. Při zpětné adaptabilitě na kontrolované podmínky chovu dosáhlo přežití 99 procent. Průměrný hmotnostní přírůstek činil 20,55 g a průměrná délka těla TL vzrostla o 27,36 mm. Specifická rychlost růstu dosáhla průměrné hodnoty 0,732 % · d⁻¹.

Měření délky těla u juvenilních candátů

Intenzivní chov candáta využívá recirkulační systém (RAS)

Přežití candáta obecného v jednotlivých rybnících.

	Rybník číslo		
	51	52	53
Rozloha (ha)	0,08	0,08	0,08
Datum vysazení	12. 10. 2011	14. 10. 2011	14. 10. 2011
Nasazeno candáta (ks)	691	643	643
Nasazeno candáta (kg)	24,5	25,6	25,6
Přisazeno střevličky (kg)	98	75	75
Datum vylovení	21. 5. 2012	21. 5. 2012	21. 5. 2012
Vyloveno candáta (ks)	454	325	404
Vyloveno candáta (kg)	17,45	13,98	18,64
Vyloveno střevličky (kg)	3,30	2,54	4,62
Přežití (%)	65,70	50,54	62,83

Pokud by se v budoucnu podařilo dosáhnout vyššího přežití uměle odchovaných juvenilních candátů nasazených přes zimní období do rybníků s přirozenou potravou, a následně při opětovném nasazení do RAS docílit optimálního růstu, tato kombinovaná metoda chovu by našla široké uplatnění především ve střední Evropě, kde je velký rybníční fond.

V letním období by chov probíhal v RAS a na podzim, v zimě a na jaře v rybnících s přisazenou potravní rybou. Tímto způsobem chovu by nebylo nutné vynakládat vysoké náklady na vytápění RAS a na druhou stranu by při tomto způsobu chovu mohlo dojít především v letním období

k zintenzivnění růstu a tím i produkce candáta obecného.

Jako další možnost by se nabízel chov části obsádky tímto kombinovaným chovem a částí obsádky celoročním chovem v RAS. To by vedlo k velikostnímu rozdělení a v důsledku toho by byla možná kontinuální produkce tržních candátů po celý rok nezávisle na ročním období.

Zjištěná adaptabilita uměle odchovaných juvenilních candátů na přirozené podmínky chovu by mohla zvýšit zájem o juvenilní candáty chované v RAS. Tito candáti by mohli najít uplatnění jako násadové ryby vysazované do revírů ČRS nebo soukromých vod.

Střední rybářská škola rozšířila expozici sladkovodních ryb

Atraktivní „podzemí“ Střední rybářské školy ve Vodňanech, kde je umístěna expozice sladkovodních ryb, se stalo ještě atraktivnější. Poprvé se o tom mohla veřejnost přesvědčit 18. května při Dnu otevřených dveří.

Vodňany

Expozici v suterénu školy obohatilo velké akvárium, které se stalo dominantou chodby. Návštěvníci tak mohou ve škole už vidět 17 nádrží o objemu 10 tisíc litrů se 100 druhy sladkovodních ryb. Z nich se zhruba 40 druhů vyskytuje přímo v České republice.

„Mezi nejzajímavější exempláře patří sladkovodní rejnoci, arowany, vrubozubci, panakové nebo hadohlavec červený. Z našich druhů pak okounek pstruhový, slunečnice pestrá, ouklejka pruhovaná, slunka střibřítá, cejn šedý, hrouzek běloploutvý nebo jeseteři,“ vypočítává Ing. Karel Dubský, ředitel Střední rybářské

školy a Vyšší odborné školy vodního hospodářství a ekologie.

Rozšířená expozice slouží jak žákům, kteří se učí ryby poznávat v jejich přirozeném prostředí, tak návštěvníkům školy, zejména dětem a mládeži. Školu v Zátěšíně často navštěvují celé organizované skupiny, mezi něž patří i zájezdy sportovních rybářů, rybářských kroužků nebo tříd základních škol. Od podzimu, kdy by už mělo být dokončeno, pak budou moci navštívit i školní rybářské muzeum. „Vytváří se to hodně zajímavě, ale přes letní prázdniny nás čeká ještě dost práce,“ říká Karel Dubský. Pokud jde o novinky ve vzdělávání, už třetím rokem škola otvírá kromě tradičního studijního

zaměření Chov ryb také zaměření Vodní stavby v rybářství. Počty žáků ve třídách s novým zaměřením se pohybují kolem dvaceti. Škola se tak snaží vyslyšet potávkou trhu práce po absolventech s technickým vzděláním.

Úplnou novinkou pak od září 2013 bude dálkové studium pro zájemce s už dosaženým středněškolským vzděláním. Půjde o tříleté specializační studium, které bude obsahovat pouze odborné předměty.

Nové akvárium rozšířilo školní expozici sladkovodních ryb

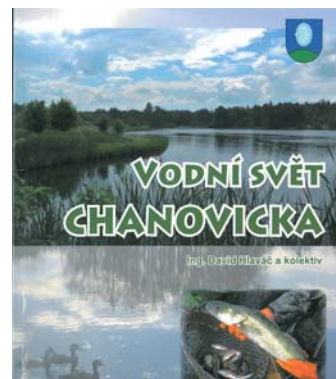
Kniha mapuje téměř padesát rybníků Chanovicka

Vodní svět Chanovicka mapuje stejnojmenná kniha Ing. Davida Hlaváče s kolektivem spoluautorů, která byla pokřtěna počátkem května v Chanovicích v zámeckém areálu. Na 120 stranách vzdává hold rybářům, rybníkářům a rybníkům této části Klatovska, ležící na pomezí jižních a západních Čech.

„Rybařina patří v našem regionu mezi tradiční řemesla. Je tady stále řada podniků, které se ry-

bářstvím zabývají, desítky lidí tu v tomto oboru pracují. Chtěli jsme upozornit i na různé zajímavosti, třeba, že chanovický katastr leží na rozvodí tří řek, Úslavy, Lomnice a Otavy,“ říká chanovický starosta a spoluautor Petr Klásek. Hlavní část knihy tvoří popis 49 rybníků a rybníčků v katastru obce. Doplněn je tématy z historie a dnešního rybníkářství. „Důležitá byla i zapojení veřejnosti. Řada lidí nám poskytla informace nebo

historické fotografie,“ dodal autor David Hlaváč, který jinak pracuje na Fakultě rybářství a ochrany vod JU. Právě tato publikace je výsledkem jeho dlouholetého zájmu o vodu v přírodě a rybníkářství na Chanovicku, v níž představuje rybníky, spoluvytvářející krajinu, dávající obživu a práci lidem a poskytující útočiště bohaté fauně a floře. Knihu lze objednat mailem na: obec.chanovice@email.cz nebo Hlavac27@seznam.cz

Konference DIFA II bude v září ve Vodňanech

Od 24. do 26. září se ve Vodňanech uskuteční mezinárodní konference

Diversification in Inland finfish aquaculture II,

jejímž pořadatelem je Fakulta rybářství a ochrany vod Jihočeské univerzity a projekt CENAKVA. Jednacím jazykem je angličtina.

Přednášky budou tematicky zaměřeny na:

- výživu a kvalitu rybího masa
- reprodukci a biotechnologie
- sladkovodní akvakulturu komerčně zajímavých ryb
- monitorování kvality vody
- detekci, expozici, účinky, rizika a eliminaci znečišťujících látek ve vodním prostředí
- použití modelu ryb ve vývojové a systematické biologii a zpracování získaných dat

V programu je i účast na závěrečné ceremonii, organizované při otevření budov Jihočeského výzkumného centra akvakultury a biodiverzity hydrocenóz (CENAKVA).

Více informací na webu: <http://www.frov.jcu.cz/difa2013/index.html>, kde je i registrační formulář nebo na e-mailu Mgr. Ivany Němcové (nemcova@frov.jcu.cz).

Největší sbírka uniforem rybářů, myslivců a lesníků se dostala i do Guinnessovy knihy rekordů

Rybářské uniformy jsou tu sice v menšině, ale bez nich by se o téhle sbírce sotva mluvilo jako o unikátní. Celkem ji dnes tvoří 510 stejnokrojů hlavně pro lesníky a také myslivce. Což je nejvíc u nás i kdekoli jinde. Vloni v březnu to certifikátem stvrdila i komise Guinnessovy knihy světových rekordů.

Brno

Správce a vlastníkem sbírky je brněnský podnikatel Ing. Jaroslav Pospíšil, Ph.D., který ji buduje od roku 1989. Tehdy v létě ho v depozitáři loveckého zámku Ohrada u Hluboké nad Vltavou ohromily historické stejnokroje, které mu ukázal tehdejší ředitel zdejšího muzea Ing. Václav Kasal. „Šlo asi o padesát kusů v poměrně zdevastovaném stavu. Tak jsem se nabídl, že je pomohu zrenovovat, určit a zařadit. To se podařilo. Jsou to nejstarší známé dochované lesnické stejnokroje u nás. Dodnes je vlastní stát,“ vzpomíná Jaroslav Pospíšil na moment, který mu nejen změnil, ale hlavně zpestřil další život. Patří do něho i výroba lesnických, mysliveckých nebo rybářských stejnokrojů a oblečení a doplňků, které se v rodinné firmě věnuje od roku 1990 pod ochrannými známkami Silvajagd a Z Heydelndorfu. Mezi jeho zákazníky patří

i instituce ochrany životního prostředí jako jsou národní parky.

Část rozsáhlé sbírky ze čtyř desítek zemí tvoří originály, zbytek představují novější uniformy zhotovené například i pro výjimečné osobnosti. Mimo jiné pro Josefa Vágnera, zakladatele Safari ve Dvoře Králové, ruského kosmonauta Pavla Popoviče, operního pěvce Beno Blachuta a řadu dalších lidí z vědeckých a loveckých expedic, našich i zahraničních politiků, šlechticů či lesnických organizací z Bosny a Hercegoviny, Litvy nebo Slovinska.

„Našimi hlavními klienty jsou lesníci. Pro rybářské firmy a organizace jsme dělali na počátku 90. let slavnostní i pracovní stejnokroje a doplňky, ale to trvalo jen rok, dva. Pak vznikly jiné firmy a ty tento trh převzaly. Nám zůstali rybáři, pracující na majetcích šlechtických rodů Colloredo - Mansfeldů, Sternbergů nebo Podstatských - Lichtensteinů. Unikátní rybářskou uniformu jsme šili i pro Miloše Štěpničku, kucha-

Ing. Jaroslav Pospíšil, Ph.D.

ře a publicistu, podle vzoru z jeho studentských let,“ vysvětluje Jaroslav Pospíšil. Nároky na lesnické, myslivecké a rybářské stejnokroje se přitom neliší, protože v minulosti tihle lidé patřili k jednomu personálu vlastníka. Nakonec i tradice jsou podobné.

Do České knihy rekordů se Pospíšilova sbírka dostala v roce 2010 při Světové výstavě lovců a myslivců v Brně. Tehdy měla 383 exemplářů uniforem. A stále, jak je vidět na číslech z loňska, se rozrůstá a rozšiřuje. Všimli si jí i filmaři, jimž její majitel navrhol pro po-

stavy lesníků a myslivců kostýmy do filmů: Shoking hazard, Muži v říji, Cesta do lesa a Lov na klauny. Do České knihy rekordů bude brzy zapsán i Pospíšilův syn Alexandr. Ten se věnuje už téměř 15 let ručnímu uměleckému rytí noží. Za tu dobu jich vyrobil na tři desítky. Zatím poslední římskou dýku dělá přes rok. V její čepeli je několik typů třírozměrných bojujících gladiátorů. Rytiny zdobí také rukojeť a pochvu dýky. Bez nadsázky tak platí, že u Pospíšilů nejen rádi pracují, ale stejně rádi si i „hrají“.

Miloš Štěpnička ve své uniformě

Detail klopky s rybou

Myslivecké a lesnické stejnokroje z expozice na hradě Veveří

Kde lze vidět stejnokroje

Lány - Muzeum T. G. M.
(10ks u příležitosti výstavy
300 let lánské obory)

Česká Lípa - muzeum (15ks)

Pelhřimov - Muzeum rekordů
a kuriozit (2ks)

Dvůr Králové - Zoo Safari
(Galerie Zdeňka Buriana),
stálá výstava Africké expedice
Josefa Vágnera (10 ks)